

M.A. (Part-II) Pali & Prakrit (Semester—III) Examination

PALI AND PRAKRIT

Paper—II

(Pali Gadya Sahitya)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

N.B. : Write answers in the medium offered.

सूचना : स्वीकृत माध्यमातून उत्तरे लिहा.

सूचना : स्वीकृत माध्यम में उत्तर लिखिये।

1. (अ) भाषांतर करा (दोनपैकी एक) :

(1) सो आह-अहं मक्कटच्छापको समानो भूमियं निसीदित्वा गीवं अनुक्खित्वाव इमस्स निग्रोधपोतकस्स अंगंकुरं खादामि। एवाहं इमं खुद्दककालतो पट्ठाय जानामिती आह। अध इतरे उभोपि पुरिमनयेनेव तित्तिरं पुच्छंसु।

सो आह सम्मा ! पुब्बे असुकस्मि नाम ठाने महानिग्रोधरुक्खो अहोसि ! अह तस्स फलानि खादित्वा एतस्मि ठाने वच्चं पातेसिं, ततो एस रुक्खो जातो। एवाहं इमं अजातकालतो पट्ठाय जानामि। तस्मा अहं तुम्हेहि जातिथा महल्लकतरोति। एवं पुत्ते मक्कटो च हत्थी च तित्तिरपण्डितं आहंसु सम्म ! त्वं अम्हेहि महल्लकतरो। इतो पट्ठाय मयं तव सवकारगरुकारमाननवन्दनपूजनानि चेव अभिवादनपच्चुट्ठानं अज्जलिकम्मसामिचीकम्मामि च करिस्साम, अपवादे च ते ठस्साम। त्वं पन इतो पट्ठाय अम्हाकं ओवादानुसासनि ददेय्यासीती।

किंवा/अथवा

(2) साधु सम्मति बालसत्थवाहो सकटानि योजेत्वा निक्खन्तो अनुपुब्बेन मनुस्सवासं अतिकक मित्त्वा कन्तारमुखं पापुणि। कन्तारं नाम चोरकन्तारं वाळकन्तारं, निरुदककन्तारं, अमनुस्सकन्तारं, अप्पभक्खकन्तारन्ति पञ्चविधं। तत्थ चोरेही अधिट्ठीतमगो चोरकन्तारं नाम। सीहादीही अधिट्ठीतमगो वाळकन्तारं नाम। यत्थ नहायितुं वा उदकं नत्थि इदं निरुदककन्तारं नाम। मूलखादनीयादिविरहितं अप्पभक्खकन्तारं नाम। इमस्मि पञ्चविधेकन्तारो कन्तारं तं कन्तारं निरुदककन्तारं चेव अमनुस्सकन्तारं च। तस्मा सो बालसत्थ वाहपुत्तो सकटेसु महन्तमहन्त। चाटीयो ठेपत्त्वा उदकस्स पूरापेत्वा सट्ठियोजकं कन्तारं पटिपज्जि।

8

(ब) तित्तिरजातकाची विषयवस्तु स्पष्ट करा.

किंवा/अथवा

अप्पण्णक जातकातील उपदेश लिहा.

8

2. (अ) जातक चा अर्थ स्पष्ट करून पाली साहित्यात जातक ग्रंथाचे स्थान आणि महत्व स्पष्ट करा.

किंवा/अथवा

रोहिणी जातकातील उपदेश आपल्या शब्दात लिहा.

10

(ब) बावेरू जातकाचा सारांश लिहा.

किंवा/अथवा

वेसन्तर जातकाच्या विषयवस्तुची चर्चा करा.

6

3. (अ) जन्मसमसुत्ताचा सारांश स्पष्ट करा.

किंवा/अथवा

सुभ सुत्तातील उपदेश विस्तृत करा

8

(ब) टिपा लिह :

(1) आनन्दपटिकथा

(2) राजा महासुदर्शन

(3) कुशीनारा.

8

4. पाती साहित्यात दीघनिकाय ग्रंथाचे स्थान आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

किंवा/अथवा

महासुदस्तन सुत्ताची विषयवस्तु सविस्तर स्पष्ट करा.

16

5. वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा (12 पैकी 8) .

(1) सुत्तपिटकातील खुद्यकनिकाय क्रमांकाचा निकाय होय.

(अ) पाचव्या

(ब) तिसऱ्या

(क) आठव्या

(ड) चवथ्या

(2) खुद्यकनिकायातील दहाव्या क्रमांकाचा ग्रंथ आहे.

(अ) धम्मपद

(ब) जातक

(क) धेरगाथा

(ड) धेरिगाथा

(3) प्राचिन काळामध्ये वाराणसी नगराचा राज होता.

(अ) प्रसेन्नजित

(ब) ब्रह्मदत्त

(क) भद्दीय

(ड) बिबिसार

(4) तितीर जातकामध्ये एकूण किती प्राण्यांचा उल्लेख आहे ?

(अ) दोन

(ब) चार

(क) तीन

(ड) आठ

(5) तित्तर जातकामध्ये वयोवृद्ध आहे.

(अ) हस्ती

(ब) वानर

(क) बगडा

(ड) तित्तरपक्षी

(6) महापद्मान सुत्ताचा उपदेश भगवान बुद्धांनी दिला.

(अ) कंबोज

(ब) श्रावस्ती

(क) कुसिनारा

(ड) वैशाली

- (7) महासुदस्सन राजा आपल्या प्रजेला चा उपदेश करायचा.
- (अ) पंचशिल (ब) अष्टशिल
(क) दसशिल (ड) यापैकी नाही
- (8) 'दिघनिकाय' ग्रंथातील दिघ शब्दाचा अर्थ कोणता ?
- (अ) लहान (ब) मोठा
(क) मध्यम (ड) यापैकी नाही
- (9) अनाथपिण्डिक वस्तीचा रहिवासी होता.
- (अ) वैशाली (ब) श्रावस्ती
(क) राजगृह (ड) कपीलवस्तु
- (10) अर्हत म्हणजे काय ?
- (अ) भिक्षू (ब) भिक्षूणि
(क) चित्तविकारांवर विजय मिळविलेल (ड) यापैकी नाही
- (11) तृष्णेचा अर्थ आहे.
- (अ) इच्छावान (ब) आसक्तीरहित
(क) दानी (ड) दास
- (12) जातककथा च्या जीवनावर आधारित आहेत.
- (अ) उपासक (ब) उपासिका
(क) बुद्धां (ड) स्थवीर

